

Ekonomiska aspekter av kriget i Ukraina

Under den senaste veckan har den ukrainska armén haft spektakulära framgångar i Charkiv-regionen och återtagit stora områden. Den ryska armén verkar här ha kollapsat helt. Dess soldater har flytt, deserterat eller kapitulerat och efterlämnat stora mängder militär utrustning och ammunition.¹ I skrivande stund fortsätter offensiven, både norrut mot ryska gränsen och mot Donetsk. De närmaste dagarna får utvisa om ryssarna kan ta sig samman och få stopp på offensiven och gå till motangrepp, om det hela lugnar ned sig, eller om ukrainarna fortsätter sin framryckning.

De två artiklar som återges nedan rör dock inte den aktuella krigföringen, utan andra främst om ekonomiska frågor.

Artikeln om Ukraina handlar om de mycket svåra ekonomiska problem som landet nu står inför. Artikeln utgår från en rapport som framtagits gemensamt av den ukrainska regeringen, Världsbanken och EU-kommissionen och som dragit slutsatsen att den ukrainska ekonomin är mycket svårt skadad och kommer att kräva omfattande stöd utifrån.

Den andra artikeln handlar om den ryska ekonomiska krigföringen mot Europa, där Moskva använder sig av sin export av gas och olja som främsta vapen. Det finns flera länder som helst skulle vilja kapitulera för ryssarna när det gäller detta, inte minst Ungern och Italien. Samtidigt försöker man från västs sida öka trycket på Ryssland genom att hålla nere oljepriset, men t ex Saudiarabien vill hålla upp priset, vilket gynnar Ryssland, som kraftigt ökat sin oljeexport till Kina och Indien.

Ingen av artiklarna har dock tagit hänsyn till de ukrainska militära framgångarna (de skrevs innan den aktuella ukrainska framryckningen), vilka kan öka optimismen i EU, eftersom fortsatta framgångar för Ukraina skulle förändra förutsättningarna avsevärt. Det har redan kunnat förmärkas nya tongångar från flera håll, inte minst Tyskland, som tidigare varit ganska återhållsamma i sitt stöd till Ukraina. Även Ungern har backat en smula när det gäller flirten med Putins Ryssland (man vill ju inte satsa på en förlorare). Det skulle inte förvåna om även Turkiet blir mer avvaktande i sina relationer med Putin.

Martin F 11/9 2022

Framgång för Ukraina på slagfältet, men växande problem på hemmafronten

av Adam Tooze²

Ur *Chartbook* # 149, september 2022

Det kanske är goda nyheter från fronten för Ukraina. Men när man går in i hösten är det ekonomiska läget för landet alltmer alarmerande.

¹ En kommentator raljerar med det ryska debaclet och säger att det rör sig om en medveten rysk taktik: genom att överge så mycket utrustning hoppas man att få den ukrainska offensiven att stanna upp genom att de ukrainska styrkorna blir överbelastade med jobb att ta hand om allt, inklusive krigsfångar ...

² Adam Tooze, f 1967, är engelsk historiker. Författare till bl a *The Deluge: The Great War, America and the Remaking of the Global Order, 1916-1931* (2014); *Crashed: How a Decade of Financial Crises Changed the World* (2018); *Shutdown: How Covid Shook the World's Economy* (2021). Den översatta artikeln är hämtad från *Chartbook*, det *Newsletter* Tooze ger ut några gånger i veckan.

Den ryska invasionen innebar ett förödande slag mot Ukrainas ekonomi, de offentliga finanserna befinner sig i fritt fall, inflationen stiger och miljontals hotas av fattigdom och elände. Såvida inte Ukrainas allierade ökar sitt ekonomiska stöd finns det all anledning att frukta både en social och en politisk kris på hemmafronten och som massivt kommer att spåda på svårigheterna för Kyiv att fortsätta kriget, oavsett framstegen på slagfältet.

De dystra nyheterna slås fast i en gemensam rapport från Ukrainas regering, Världsbanken och EU-kommissionen.

Huvudsyftet med rapporten *Rapid Damage and Needs Assessment* är att ge en bild av de ekonomiska krav behovet av långsiktig återuppbyggnad kommer att ställa. Rapporten innehåller en imponerande sammanställning av faktatabeller om förstörelsen av bostäder, infrastruktur och behovet av sanering.

Table 1. Total damage, losses, and needs by sector (US\$ billion) as of June 1, 2022

Sector	Damage	Share (%)	Losses	Share (%)	Needs	Share (%)
Social sectors						
Housing	39.2	40	13.3	5	69.0	20
Education	3.4	3	0.5	0	9.2	3
Health	1.4	1	6.4	3	15.1	4
Social protection and livelihoods	0.2	0	4.5 ^a	2	20.6 ^b	6
Culture and tourism	1.1	1	19.3	8	5.2	2
Productive sectors						
Agriculture	2.2	2	28.3	11	18.7	5
Irrigation and water resources	0.2	0	0.1	0	7.5	2
Commerce and industry	9.7	10	47.5	19	20.8	6
Finance and banking	0.03	0	8.1	3	8.0	2
Infrastructure sectors						
Energy	3.0	3	11.7	5	10.4 ^c	3
Extractives	0.1	0	0.3	0	0.3	0
Transport	29.9	31	26.1	10	73.8	21
Telecom and digital	0.7	1	0.6	0	3.3	1
Water supply and sanitation	1.3	1	6.8	3	5.4	2
Municipal services ^d	2.3	2	4.3	2	5.7	2
Cross-cutting sectors						
Environment, natural resource management, and forestry	2.5	3	0.7	0	1.2	0
Emergency response and civil protection	0.1	0	0.2	0	0.7	0
Justice and public administration	0.1	0	0.03	0	0.2	0
Land decontamination	-	0	73.2	29	73.2	21
Total	97.4	100	252.0	100	348.5	100

Source: Assessment team.

Sammantaget uppgår notan för återhämtning och återuppbyggnad till 104 miljarder dollar på kort sikt och 243 miljarder på längre sikt.

Vid återuppbyggnadskonferensen i Lugano i juli framgick att Kyiv har en återhämtningsplan, som sträcker sig fram till 2032 och uppgår till 750 miljarder dollar för återuppbyggnad och modernisering.

Hela denna långsiktiga planering har emellertid något spöklikt över sig med tanke på den desperata ekonomiska och sociala situation Ukraina står inför, inte 2032 eller 2025, utan de närmaste veckorna och månaderna.

Det slag Ukrainas ekonomi drabbades av under våren var förödande. I mars svepte den ryska attacken över 10 oblast och huvudstaden Kyiv, som tillsammans svarade för drygt 55 procent

av landets BNP före kriget. Idag fortsätter striderna i regioner, som svarade för cirka 30 procent av BNP före kriget.

Som en direkt följd av den ryska attacken minskade Ukrainas BNP med 15,1 procent på årsbasis (YoY), med ett gigantiskt fall på 45 procent i mars. Under andra kvartalet uppgick minskningen på årsbasis till 37 procent. Det är värre än den chock Ukraina utsattes för 2014-2015. I augusti noterades en del tecken på återhämtning och Kyivs uppskattning nu är att minskningen för året i sin helhet kommer att ligga på 33 procent.

Det är dramatiska BNP-siffror. Men de är också ganska abstrakta. Ett mer konkreta sätt att spåra nivån på den ekonomiska aktiviteten är att granska nattlig belysning. På våren 2022 slocknade lyset runt om i Ukraina.

Vanligen är den utmärkt indikator på den allmänna ekonomiska aktiviteten. Men det finns saker att tänka på när man granskar belysningen under krig. Nattlig belysning är inte någon direkt indikator på tillgång till elektricitet (eftersom många medborgare gömmer sig i källarna nattetid). I mars och april försvann gatlyktorna helt i större delen av Butja och Irlin. I Kyiv skedde det mer gradvis och sedan slutet av april har det varit stabilt där.

Ett annat sätt att få en bild av vad BNP-siffrorna betyder är att undersöka fattighedsnivån.

Före kriget var Ukraina ett medelinkomstland med dålig tillväxt. Men man var också ett post-sovjetiskt samhälle med osedvanligt stort nätverk av välfärd. I Ukraina får en fjärdedel av befolkningen ålderspension, ett viktigt säkerhetsnät.

En följd av det omfattande nätverket av välfärd var att svår fattigdom under 5,5 dollar per person och dag var sällsynt. På grund av kriget väntas andelen ukrainare, som hamnat under den gränsen öka tiofalt och uppgå till minst 21 procent i år. Krigsdrabbade regioner väntas uppvisa betydligt högre nivåer av fattigdom. I oblasten Chersonska, där hårda strider pågår just nu, har livsmedelspriserna stigit med 62 procent, vilket lett till att fattighedsnivåerna rusat i höjden.

För en stor del av Ukrainas 44 miljoner invånare har kriget vänt upp och ner på allt normalt liv:

En tredjedel av ukrainarna har fått lämna sina hem. Drygt 6,8 miljoner har lämnat landet, en stor majoritet av dem kvinnor och barn. Ytterligare cirka 6,6 miljoner har hamnat på andra ställen i landet och många har fått flytta mer än en gång efter att ha lämnat sin ursprungliga hemort. Enligt FN:s organ för samordning av humanitära frågor (OCHA) håller det humanitära läget på att snabbt försämrats, när tillgång till livsviktig service som rent vatten, mat, hygien och elektricitet avtar och 17,7 miljoner är beroende av humanitärt bistånd.

Att den sociala krisen blivit så svår beror på att huvuddelen av flyktingarna inom landet inte klarar av att reda sig själva.

För att möta denna kris är Ukraina i behov av en duglig regeringsapparat. Det finns ett tätt nätverk av social service. Men de organen, nätverken och institutionerna behöver pengar och det kan komma att utebli.

Sedan början av kriget har militärutgifterna ökat 4,5 gånger och Kyiv bemödar sig om att skära ned på icke militära utgifter.

Utgifter som bedöms som icke väsentliga har skurits ned med 78 procent på årsbasis, YoY. I stället för att ägna sig åt återuppbyggnad i stor skala har kapitalutgifterna skurits med 61 procent YoY. Men det finns en gräns för hur långt åtstramningen kan gå i krigstid. Mellan mars och maj steg utgifterna för löner, bl a för akut medicinsk personal och sådana som står för första hjälpen. Bidrag och utgifter för socialt skydd ökade, precis som anskaffning av

varor och tjänster för att kunna betala för grundläggande behov av återhämtning. Sammanlagt har utgiftsökningar och minskade skatteintäkter – trots nedskärningarna inom icke prioriterade områden – skapat ett hål på 15 miljarder dollar för andra halvåret 2022. I den siffran ingår Kyivs ansträngningar för att minska sin utlandsskuld. Om man inkluderar behovet av militära utgifter och akut återhämtning kan Ukrainas sammanlagda finansieringsbehov uppgå till 28,8 miljarder dollar under andra halvåret 2022 (kring 4,8 miljarder dollar i månaden).

För att täcka bristerna har landets centralbank ingripit och omvandlat skulden i pengar. I slutet av juni hade detta skett till ett värde av drygt 7,7 miljarder dollar.

Däriigenom kunde man betala räkningarna, men det har också spätt på inflationen. I augusti låg inflationen i Ukraina på 23 procent på årsbasis, mer än det dubbla än i februari. Centralbanken har varnat för att inflationen vid årsskiftet kan ligga på 30 procent.

Fortsätter man så är perspektivet katastrofalt.

Fattigdomsnivån väntas stiga till 34 procent i slutet av 2022 – en siffra man inte varit i närheten av sedan början av 2000-talet – när stigande inflation gnager på köpkraften hos hushåll med låga inkomster eller på medelnivå. Om man fortsätter att låta sedelpressarna gå för att mota den växande inflationen kommer omfattande minskningar av utgifterna att bli nödvändiga, vilket kommer att drabba de mest sårbara delarna av det ukrainska samhället. Under detta åtstramningsscenario förväntas fattigdomsnivån öka ytterligare och hamna över 40 procent 2022 och 58 procent nästa år. I värsta tänkbara scenario kommer ytterligare 18 miljoner ukrainare att hamna under fattigdomsstrecket.

Centralbanken sliter för att få kontroll över inflationen. Man har höjt räntan till 25 procent. Men idealet för regeringen är också att ha lockande räntesatser. Om räntesatsen på krigsobligationer blir för låga kommer de inte att locka köpare, vilket i sin tur kommer att tvinga centralbanken att gå in och på egen hand finansiera krigsinsatsen.

Med tanke på det finansiella tryck man plågas av är det knappast någon överraskning att Kyiv vädjar om hjälp utifrån. Förra veckan bad man om ett omedelbart internationellt stödpaket på sammanlagt 17 miljarder dollar.

Hittills har det internationella samfundet stått för cirka 1,5 miljarder dollar i månaden för att stötta Ukrainas budgetbehov. Det är avsevärt men långt under Kyivs verkliga behov. Löftena om bistånd sträcker sig hittills inte längre än till årsskiftet, utan några bestämda löften för 2023. I maj gav EU löften om sammanlagt 9 miljarder euro i bistånd, men hittills har bara cirka 1 miljard utbetalats. Kyivs löpande underskott uppgår till 5 miljarder dollar i månaden och von der Leyen [EU-kommissionens ordförande] sade i fredags att 5 miljarder euro från EU ligger ”i pipen”.

Det akuta behovet av bistånd accentueras av säsongsmässiga förändringar. Hösten är på ingående och Ukraina står inför sjunkande temperaturer. Som *Financial Times* noterar ”faller genomsnittstemperaturen i Ukraina normalt från 20 grader på sommaren till 3 grader på vintern, med en genomsnittstemperatur på sju minusgrader i en del regioner”. Arup Banerji, regional Östeuropachef på Världsbanken, säger:

”Banken är oerhört orolig för vintern. De skador Ukraina åsamkats är förfärliga. Vintern i Ukraina börjar den 15 oktober och kan vara verkligt hård. Det kan bli förödande med tanke på att många hus inte längre har några fönster eller dörrar och att det finns så många på flykt inom landet.”

En befolkning på många miljoner står inför en isande vinter med fönster och dörrar söndersprängda. Onekligen ett dystert perspektiv. Utan en drastisk ökning av internationellt ekonomiskt bistånd står Ukraina inför det tragiska valet mellan att fortsätta kriget med full

kraft och risken för en social och ekonomisk kris, som kan destabilisera hemmafronten. Om Kyiv hamnar i den återvändsgränd som finns risk för att de främst tekniska spänningar om räntepolitiken, som i dag är märkbara mellan centralbanken och regeringen övergår i djupa politiska klyftor beträffande hur kriget ska hanteras. Det kan komma att äventyra den politiska konsolidering, som varit en av Ukrainas mest anmärkningsvärda prestationer i den förfärliga skärseld landet befinner sig i.

Ukraina: Ryssland startar en kraftmätning med EU

Martine Orange

Mediapart, 6 september 2022

Kriget i Ukraina är på väg att anta en ny dimension. Som svar på G7-ländernas plan på att sätta ett pristak på den ryska oljan har Moskva stoppat alla leveranser via gasledningen Nord Stream 1. Både Tyskland och Sverige talar om att man står inför en ny "Lehmankris" och att den ekonomiska stabiliteten är hotad.

Hotet om att använda gas som vapen har ryssarna viftat med sedan kriget i Ukraina startade. Den 3 september blev Vladimir Putins hot verklighet. Som svar på den plan om att sätta ett pristak på rysk olja, som G7-ländernas finansministrar (USA, Kanada, Tyskland, Frankrike, Italien, Japan och Storbritannien) presenterade kvällen innan beslutade Rysslands president om ett fullständigt stopp för alla leveranser via Nord Stream 1, den gasledning som försörjer samtliga länder i Nordeuropa.

Därefter har man på ledande håll inom EU kommit med en rad budskap och tillkännagivanden i syfte att lugna befolkningarna inför denna nya utveckling, som riskerar att leda till försörjningsproblem, ransonering och nya prisexplosioner.

Den 4 september tillkännagav Tysklands regering en stödplan på 65 miljarder euro för att hjälpa hushållen att klara av de häftiga prisökningarna. Regeringen har till och med gått med på att revidera tidigare löften och med några månader skjuta på beslutet att stänga de två sista kärnkraftverken. Nederländerna följde efter med en stödplan på 15 miljarder euro.

EU-kommissionen försöker till varje pris få genom skyddsåtgärder – bl a möjligheten att sätta ett pristak på gas – inför det kommande toppmötet om energifrågorna den 8 september. Och medan Sverige rusat ut till stöd för sina elbolag har Schweiz, Tyskland och Finland beslutat om kreditlättnader för att hjälpa sina energigrupper att få bukt med svindlande kostnader på de europeiska marknaderna.

Alla fruktar att en historisk energikris ska omvandlas till en ekonomisk och social katastrof. På ett år har gaspriset ökat tiofaldigt, elpriset tjugofaldigt samtidigt som oljepriset nästan fördubblats. Det gångna halvåret har EU satsat ytterligare 230 miljarder euro för att garantera sin energiförsörjning, enligt beräkningar publicerade av Bloomberg.

Först var det Tyskland och nu tvekar inte heller Sverige att tala om att man befinner sig i ett läge liknande "Lehmankrisen" (sammanbrottet för den amerikanska banken betraktas som startsignalen för finanskrisen 2008). "Gårdagens tillkännagivanden [stopp för ryska gasleveranser, red.] riskerar inte bara att leda till en krigsvinter, utan hotar också vår ekonomiska stabilitet", sade Sveriges statsminister Magdalena Andersson den 4 september.

För nu finns det inte längre plats för några tvivel: Vladimir Putin har inlett en kraftmätning med Europa. I månader har den ryska regimen lekt katt och rått med Europa beträffande gasleveranserna. Gazprom, Kremles vapen i gaskriget, har skylt på tekniska svårigheter och behov av underhåll.

Den här gången bemödar sig Kreml inte längre om att försöka hålla något sken uppe. Man svävar inte på målet om sin politik. ”Problemen med gasleveranserna beror på de västliga sanktionerna mot vårt land och flera av våra företag”, sade Dimitrij Peskov, Vladimir Putins talesperson, den 5 september. Och han lätt meddela att de ryska gasleveranserna till Europa inte kommer att återupptas förrän sanktionerna hävts.

Jakten på ökat internationellt stöd

Även om det inte går att bedöma alla konsekvenser ser kriget i Ukraina ut att ha nått ett nytt avgörande. I varje fall har det fått en ny dimension. När finansministrarna i G7 antog principen om att sätta ett pristak på den ryska oljan var syftet att uppnå en internationalisering av konflikten med Ryssland. Målet var att få alla de länder som hittills valt att stödja Ryssland, eller att hålla sig undan kriget i Ukraina – som många betraktar som ett regionalt krig i Europa – att sluta upp bakom de sanktioner mot Ryssland, som beslutades om i slutet av februari.

”G7-ländernas förslag får inte ses som en västlig åtgärd mot Ryssland, utan som ett globalt initiativ mot kriget i Ukraina”, sade Frankrikes finansminister Bruno Le Maire den 4 september vid ett kollokvium i Italien, samtidigt som han inte gjorde någon hemlighet av att det kan bli svårt att nå konsensus även på europeisk nivå.

Även om sanktionerna mot Ryssland, framför allt embargot mot teknologi, på lång sikt riskerar att medföra en djup och varaktig försvagning av rysk ekonomi har de på kort sikt inte fått den effekt man räknat med. Det snabba ekonomiska sammanbrott som Bruno Le Maire så självsäkert förutspådde i slutet av februari har inte synts till.

Som det konstateras i en av de senaste rapporterna om Ryssland från Internationella energimyndigheten, IAEA, har Ryssland, även om man exporterar långt mindre än tidigare, aldrig tjänat så mycket pengar på sin olja och gas på grund av de våldsamt ökande energipriserna och det stöd man erhållit genom att ett visst antal länder inte tvekat att köpa fossila bränslen av Ryssland.

För till stor förvåning bland många experter på energifrågor har den ryska regimen snabbt kunnat hitta nya avsättningsmöjligheter för sin olja och gas. Till att börja med gav man stora rabatter till de länder som var beredda att köpa den ryska oljan. Men sakta men säkert har man också hittat nya lösningar med direkta garantier för transporter och nya traders redo att göra affärer. Och rabatterna har minskat: i april gav Ryssland en reducering med 34 dollar gentemot det oljepris Brent stod för ligger reduktionen nu lägre än 17 dollar.

På några månader har Kina och Indien förvandlats till de stora ryska kunderna. Man har köpt stora leveranser av gas och olja till under marknadspriset för att sedan ofta i sin tur sälja vidare, framför allt till Europa, med kolossala vinstmarginaler. I mer diskret form ägnar sig Turkiet, och även Egypten, åt denna lukrativa kommers.

Om Ryssland hittills lyckats kringgå Västs sanktioner beror det på det stöd och de kontakter man har internationellt, säger man nu på ledande håll i väst, utan att för den skull gå så långt som att tala om ett misslyckande. Och Väst försöker nu vidga sina led och hitta det internationella stöd som saknats hittills.

Kväva ryska oljeintäkter

I syfte att övertyga tvekande länder har G7 kommit med ett nytt argument, som förhoppningsvis ska vara lockande för fler regeringar. Utöver målet att minska Rysslands möjligheter att finansiera sitt krig skulle en pristak också ha fördelen att minska priset på råolja, som fördubblats på ett år, och stabilisera oljemarknaden globalt.

Pristaket är ännu inte bestämt men torde, enligt G7-ministrarnas uttalanden, göra det möjligt för de ryska energigrupperna att täcka sina kostnader för utvinning (borrning, transporter, osv) och därmed få dem att fortsätta sina oljeleveranser till världsmarknaden, medan deras vinster skulle reduceras avsevärt. Vissa talar om ett tak på 50-60 dollar fatet, en reduktion med drygt 30 procent i förhållande till nuvarande priser.

Men G7-ministrarna talar också, dessutom om påtryckningsmetoder för att få motsträviga länder att ändra sig: man talar om att förbjuda all finansiering och alla försäkringar av tankers, som transporterar rysk olja till ett pris som inte respekterar pristaket. Storbritannien och EU kontrollerar 80 procent av sjöförsäkringarna och ministrarna tror att det skulle bli svårt för traders och transportörer att kringgå G7:s regler.

När Janet Yellen, USA:s finansminister och motståndare till det europeiska förslaget om ett oljeembargo – som är tänkt att träda i kraft den 5 december – lade fram tanken på ett pristak på rysk olja mottogs det med skepsis, även inom Biden-administrationen. De övriga företrädarna för G7 har med tiden låtit sig övertygas om att förslaget är värt att prova och hoppas att det ska bli ett medel för att stabilisera oljekursen.

Utan Opec, Kina och Indien

Men invändningarna mot planerna på pristak har inte försvunnit. Framför allt osäkerheten om att Ryssland skulle gå med på en sådan mekanism.

Men där har G7-länderna redan bestämt sig. Deklarationen från finansministrarnas möte hade nätt och jämt publicerats förrän Kremles reaktion kom. ”Beslutet att införa ett pristak på rysk olja kommer att leda till en avsevärd destabilisering av oljemarknaden internationellt”, hette det. Och Rysslands förre president Dimitrij Medvedev, numera en villkorslös anhängare till Vladimir Putin, meddelade för sin del att Ryssland kommer att stoppa alla oljeleveranser till länder som går med på pristaket.

Stoppet för gasleveranser till Europa visar att detta inte bara är tomma ord. Vladimir Putin är fast besluten att till varje pris, mänskligt som ekonomiskt, vinna kriget i Ukraina och är idag beredd att offra sitt överskott på gas.

Även om den ryska oljeexporten minskat kraftigt (den pendlar mellan 4 och 5 miljoner fat om dagen, jämfört med drygt 7 miljoner före invasionen av Ukraina) fortsätter de att spela en viktig roll på en mycket spänd oljemarknad.

”Med tanke på de åtgärder som vidtagits på gasmarknaden skulle Ryssland också kunna välja att ta till repressalier när det gäller oljan, stoppa oljeleveranser till G7-länderna och minska produktionen, vilket skulle leda till kraftigt höjda priser och ökade intäkter för egen del, även om man det skulle leda till ökade kostnader också för de länder som inte ansluter sig till G7:s politik”, skrev en analytiker på Goldman Sachs dagen efter G7-ländernas deklaration. Vissa analytiker inom bankvärlden säger att priset på råolja kan komma att överstiga 190 dollar fatet om Ryssland bestämmer sig för att minska produktionen.

Någon hjälp är knappast att vänta från andra producentländer. Opecs möte den 5 september punkterade alla illusioner i frågan: även om man inte sluter upp bakom Ryssland innebär oljekartellens politik i realiteten ett implicit stöd.

I slutet av juli var USA:s president Joe Biden i Saudiarabien. En resa som var tänkt att markera en förbättring av relationerna mellan de båda länderna. I utbyte mot inte längre betrakta arvprins Mohammed ben Salman som en paria, vilket varit fallet sedan mordet på journalisten Jamal Khashoggi, ville Biden se en ökning av oljeproduktionen från Opec-ländernas sida i syfte att uppnå sänkta priser på råolja.

Men av det blev ingenting: under Saudiarabiens kommando har oljekartellen tillkännagett en minskning av produktionen med 100 000 fat per dag från och med oktober. Den ekonomiska situationen internationellt, präglad av oro för recession i Europa och USA och inbromsningen i Kina, riskerar att leda till minskad efterfrågan, förklarade Opec som motivering till sitt beslut.

Tillkännagivandet om produktionsminskningen fick en omedelbar konsekvens: oljepriset, som de senaste veckorna kännetecknats av en lätt nedgång, skjuter nu i höjden igen. Saudiarabien har låtit förstå att man önskar ett pris lägre än 100 dollar fatet de närmaste månaderna. Och alla andra Opec-länder verkar dela den målsättningen, vilket är långt ifrån vad Väst önskar sig.

Men om G7 inte kan vara säker på stöd från andra producentländer har man heller inte importländerna bakom sig. Att Indien och Kina inte står bakom beslutet om pristak förvånar alla bedömare. Hur ska det vara möjligt att få internationell uppslutning utan deras medverkan?

G7:s plan om att beröva Ryssland på sina intäkter och därigenom få landet att avbryta kriget i Ukraina samt kunna återta kontrollen över energipriserna verkar därmed rinna ut i sanden. Och bli ytterligare en bekräftelse på klyftorna i världen.

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips

Boris Kagarlitskij: [Putins krig går sämre än det verkar](#)

Ilja Matvejev: [Putins krig mot Ukraina handlar inte om säkerhet utan imperialistiska intressen](#)

Nicolas Ruisseau: [Ryssland under sanktionerna: ”Det blir svårare och svårare”](#)

[Rysk gasexport strypps, medan väst letar efter andra alternativ](#) (artikelsamling)

[Ukraina mot avgörande eller dödläge?](#) (artikelsamling)